

Siniša Brlas
Miroslav Venus

Projekt

„Prevenција rizičnih ponašanja kroz specifičnu edukaciju, psihoedukaciju i pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena“

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravnske županije

Ministarstvo zdravlja
Republike Hrvatske

Projekt

„Prevenција rizičnih ponašanja kroz specifičnu edukaciju, psihoedukaciju i pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena“

Provoditelj

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Partner

Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina (UKLA Slatina)

Suradnici

Odgojno-obrazovne ustanove
u Virovitičko-podravskoj županiji

Projekt se provodi uz financijsku potporu

Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske

Vrijeme provedbe

2013. godina

Autori publikacije

Siniša Brlas, prof. (voditelj projekta)
Prim. mr. sc. Miroslav dr. Venus (za nakladnika)

Nakladnik

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Virovitica, siječanj 2014.

Ciljevi projekta

1. Specifična educiranost djece i mladih te njihovih roditelja i učitelja/nastavnika o opasnostima koje proizlaze iz štetne zloupotrebe sredstava ovisnosti.
2. Psihoeduciranost usmjerena osnaživanju djece i mladih u donošenju pozitivnih odluka u životu.
3. Pomoć djeci i mladima u organizaciji slobodnog vremena.

Tijek provedbe aktivnosti

Specifična edukacija (predavanja i radionice za učenike i nastavnike), od 01. siječnja do 30. lipnja 2013.

Siniša Brlas, član Povjerenstva za suzbijanje bolesti ovisnosti Virovitičko-podravske županije održao je specifičnu edukaciju (predavanja, radionice i tribine) za učenike i njihove nastavnike u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji u razdoblju od 01. siječnja do 30. lipnja 2013. godine u okviru projekta "Prevenција rizičnih ponašanja kroz specifičnu edukaciju, psihoeducaciju i pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena", kako slijedi:

SIJEČANJ

1. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 16. siječnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod

nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Srednje škole Pitomača (prva skupina učenika).

2. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 16. siječnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Srednje škole Pitomača (druga skupina učenika).
3. Predavanje za učenike srednje škole
U petak, 25. siječnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Srednje škole Stjepana Ivšića u Orahovici.

4. Radionica za učenike osnovne škole
U ponedjeljak, 28. siječnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o vršnjačkom nasilju i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Pružam ti ruku“ za učenike četvrtog razreda Osnovne škole Vladimira Nazora u Virovitici.
5. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 30. siječnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Tehničke škole u Virovitici (prva skupina učenika).
6. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 30. siječnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Tehničke škole u Virovitici (druga skupina učenika).
8. Predavanje za učenike srednje škole
U petak, 01. veljače 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Tehničke škole u Virovitici (četvrta skupina učenika).
9. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 06. veljače 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Tehničke škole u Virovitici (peta skupina učenika).
10. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 13. veljače 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Srednje škole Marka Marulića u Slatini (prva skupina učenika).

VELJAČA

7. Predavanje za učenike srednje škole
U petak, 01. veljače 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike
11. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 20. veljače 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike

- drugoga razreda Srednje škole Marka Marulića u Slatini (druga skupina učenika).
12. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 27. veljače 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga, drugoga i trećega razreda Industrijsko-obrtničke škole u Slatini (prva skupina učenika).

OŽUJAK

13. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 06. ožujka 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga i drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (prva skupina učenika).
14. Predavanje za učenike srednje škole
U petak, 08. ožujka 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole u Slatini (druga skupina učenika).

15. Tribina za učenike osnovne i srednje škole
U ponedjeljak 11. ožujka 2013. godine u Pitomači je održana tribina o pušenju i slobodnom vremenu djece i mladih za učenike osnovne i srednje škole. Predavači su bili i prim. mr. sc. Miroslav dr. Venus i profesor psihologije Siniša Brlas.
16. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 13. ožujka 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga i drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (druga skupina učenika).

TRAVANJ

17. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 24. travnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (prva skupina učenika).
18. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 24. travnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike

drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (druga skupina učenika).

19. Predavanje za učenike srednje škole
U srijedu, 24. travnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (treća skupina učenika).
20. Predavanje za učenike srednje škole
U petak, 26. travnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (četvrta skupina učenika).

LIPANJ

21. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu, 12. lipnja 2013. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti i slobodnom vremenu djece i mladih pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ za učenike drugoga razreda Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici.

Koordinacija aktivnosti, 24. rujna 2013.

U utorak, 24. rujna 2013. godine u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravške županije održan je sastanak predstavnika Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije s voditeljima Školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji s ciljem da se dogovore daljnje preventivne aktivnosti. Dogovoreno je da će odgojno-obrazovne ustanove

do 15. listopada 2013. godine provesti posljednju u nizu, desetu školsku godinu za redom, Anketu o ovisnostima među učenicima šestoga razreda osnovnih škola i drugoga razreda srednjih škola. Također je dogovoreno da će potom svim učenicima prvoga razreda osnovnih škola biti podijeljena ponovno tiskana slikovnica „Moje slobodno vrijeme“. Škole su preuzele obavezu do mjeseca studenog provesti aktivnosti na dopuni i izmjeni vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ koji bi u prosincu 2013. godine trebao imati peto, izmijenjeno i dopunjeno izdanje koje će potom biti podijeljeno ciljanoj populaciji učenika osnovnih i srednjih škola. Na kraju sastanka dogovoren je novi sastanak sredinom listopada 2013. godine.

Provedba Ankete o ovisnostima po školama, do 15. listopada 2013.

Tisak i podjela slikovnice „Moje slobodno vrijeme“ i novi koordinativni sastanak, 16. listopada 2013.

Slijedom dogovorenog na prethodnom sastanku (24. rujna 2013. godine), u srijedu, 16. listopada 2013. godine u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravške županije održan je novi sastanak stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije s voditeljima Školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji s ciljem da se koordinira provedba ranije dogovorenih preventivnih aktivnosti.

Odgojno-obrazovne ustanove do 15. listopada 2013. godine provele su posljednju u nizu, desetu školsku godinu za redom, Anketu o ovisnostima među učenicima šestoga razreda osnovnih škola i drugoga razreda srednjih škola i svi su anketni obrasci potom dostavljeni u Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u Zagrebu radi daljnje obrade. Voditelji Školskih preventivnih programa potpisali su ugovore za provedene aktivnosti čime su se stekli uvjeti za isplatu njihovih honorara. Ovom je prilikom i za sve učenike prvoga razreda osnovnih škola pripravljena slikovnica „Moje slobodno vrijeme“, a škole su preuzele obavezu podijeliti primjerak slikovnice svakom učeniku prvoga razreda. U tijeku je i postupak izmjena i dopuna petoga izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ koji bi u prosincu 2013. godine trebao biti podijeljen ciljanoj populaciji učenika osnovnih i srednjih škola. Dogovoreno je da izmjene i dopune vodiča budu gotove do konca listopada 2013. godine kako bi u studenom vodič bio pripremljen za tisak. Tisak je predviđen za prosinac 2013. godine. Na sastanku su dogovorene i ostale daljnje aktivnosti u provedbi projekta do konca 2013. godine.

Anketa o ovisnostima

PSO-VP2-2013/14-10

Uputa: Često u školi, ali i ne samo u školi, shabete o štetnosti pušenja duhanskih proizvoda, pijenja alkoholnih pića i ostalih sredstava ovisnosti. To je zbog toga što vam svi mi želimo pomoći da u svojem životu donosite za vas zdrave i kvalitetne odluke. A odluku često nije lako donijeti. Moramo imati valjane informacije kako bi i odluka bila valjana. Da bismo došli do tih informacija moramo Vas pitati što mislite i koja su Vaša iskustva. Stoga Vas molimo da iskreno odgovorite na postavljena pitanja kako bismo na osnovi svih odgovora došli do važnih informacija koje će nam pomoći u donošenju odluka. Anketu je anonimna.

Spisak munitki

<p>1. Koliko učeniča u Tvojoj školi, prema Tvojem mišljenju, piju cigarete?</p> <p>a) više od polovine ukupnog broja b) manje od polovine</p>	<p>6. Koja sredstva ovisnosti (droge) najčešće uzimaju mladi (navedi)?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>10. Imati li saznanja o tome da mladi sredstva ovisnosti uzimaju u školi?</p> <p>a) da, posredno sredstva ovisnosti (droge) sumnjiv i školi b) sumnjiv o tome c) ne želim odgovoriti</p>
<p>2. Pališ li ti cigarete?</p> <p>a) da, redovito b) da, ali samo ponekad c) ne posužujem</p>	<p>7. Postoje li, prema Tebi, "lakše" i "teže" droge (navedi)?</p> <p>a) da, lakše droge su _____ b) da, teže droge su _____ c) ne, sve su droge jednako "teške"</p>	<p>11. Popijeli li koji put i ti alkoholno piće?</p> <p>a) da, često b) ponekad c) ne, nikada</p>
<p>3. Pališ li cigarete i Tvoji roditelji/starinci?</p> <p>a) piju cigarete oboje b) piju cigarete samo jedan roditelj c) ne piju cigarete niko od mojih roditelja/starinaca</p>	<p>8. Bilješ (mogao, da želiš, povratiti glavni razlog zbog kojega nisi pitiš cigarete)?</p> <p>a) da ispadnu važni pred vjericama b) zbog toga što svi u društvu pale pa trebaju i oni c) zbog toga što im to godi i sviđa im se d) zbog toga što opoznatiji odrasle i žele se osjećati odraslija nego što jesu e) nešto drugo (navedi): _____</p>	<p>12. Dolaze li Tvoji prijatelji ili prijateljice u tvoju školu pod utjecajem alkohola?</p> <p>a) da b) ne c) ne znam d) znam, ali ne želim odgovoriti</p>
<p>4. Koji je, prema Tvojem mišljenju, glavni razlog zbog kojega nisi pitiš cigarete?</p> <p>a) da ispadnu važni pred vjericama b) zbog toga što svi u društvu pale pa trebaju i oni c) zbog toga što im to godi i sviđa im se d) zbog toga što opoznatiji odrasle i žele se osjećati odraslija nego što jesu e) nešto drugo (navedi): _____</p>	<p>9. Pališ li tko doći do droge, koliko mi, prema Tvojem mišljenju, vremena za to treba?</p> <p>a) pola sata b) od jednog sata do nekoliko sati c) jedan dan d) više dana e) ne znam</p>	<p>13. Koga bi preporučio (preporučila) za pomoć prijatelju ili prijateljici za kojega zna da ima probleme u kojima sada govoriš (navedi)?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>5. Uzimaju li, prema Tvojem mišljenju, učeniči Tvoje škole sredstva ovisnosti (droge)?</p> <p>a) da b) ne c) ne znam d) znam, ali ne želim odgovoriti</p>	<p>14. Imati li Ti dovoljno informacija o mogućim posljedicama pušenja duhanskih proizvoda, pijenja alkoholnih pića i uzimanja sredstava ovisnosti?</p> <p>a) imam b) nemam</p>	

U tijeku je i postupak izmjena i dopuna petoga izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ koji bi u prosincu 2013. godine trebao biti podijeljen ciljanoj populaciji učenika osnovnih i srednjih škola. Dogovoreno je da izmjene i dopune vodiča budu gotove do konca listopada 2013. godine kako bi u studenom vodič bio pripremljen za tisak. Tisak je predviđen za prosinac 2013. godine. Na sastanku su dogovorene i ostale daljnje aktivnosti u provedbi projekta do konca 2013. godine.

<p>15. Koji Ti informacije o tome nedostaju (navedi)?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>20. Kako najradije provodiš slobodno vrijeme (zauzmi samo jedno, ono najiskakantije)?</p> <p>a) čitam b) bavim se sportom c) družim se s vršnjacima d) slušam glazbu e) gledam TV f) spavam g) ostalo (navesti): _____</p>	<p>24. Najčešće izlaziš:</p> <p>a) u diskoteku b) u kafiće c) katam po gradu/rijetu bez cilja d) kod nekoga privatno e) uspije ne izlazim f) ostalo (navesti): _____</p>
<p>16. Koji je, prema Tebi, najbolji način da dođeš do informacija o navicama?</p> <p>a) da sam (sama) potražim informaciju o tome što me zanima b) da razmjenjujem informacije s prijateljima/prijateljicama c) da sam stručnjaci nedovoljno informiraju o onome što je važno znati d) znam sve što me zanima</p>	<p>21. U slobodno vrijeme izlaziš:</p> <p>a) svaki dan b) vikendom c) dva do tri puta tjedno d) uspije ne izlazim e) ostalo (navesti): _____</p>	<p>25. Također najčešće izlaziš:</p> <p>a) sam (sama) b) u društvu prijatelja/prijateljica c) s djecom/okolicom</p>
<p>17. Igraš li i Ti igre na sreću (bilo, kladionice, kartanje, bacanje kocke i sl.)?</p> <p>a) ne, nikada b) povremeno c) često</p>	<p>22. Moji su izlasci ograničeni do:</p> <p>a) 22 sata b) 23 sata c) 24 sata d) 01 sat e) 02 sata f) 03 sata g) nisu ograničeni h) ostalo (navesti): _____</p>	<p>26. U našemu mjestu najviše nedostaju (zauzmi samo jedno što najviše nedostaje):</p> <p>a) pop i rock koncerti b) literarne večeri c) koncerti klasične glazbe d) mjesta za okupljanje i organiziranje aktivnosti mladih e) mjesta na kojima se mladi mogu obratiti za pomoć f) SNS sadržaj g) dovoljno je mogućnosti h) ostalo (navesti): _____</p>
<p>18. Igra li tko u Tvojoj obitelji igre na sreću?</p> <p>a) nitko b) samo otac c) samo majka d) oba roditelja e) svi u obitelji f) brat/sestra g) samo ja</p>	<p>23. Najbolje vrijeme za izlazak za mene je:</p> <p>a) između 19 i 23 sata b) između 21 i 01 sat c) između 23 do 03 sata d) između 23 do 05 sati</p>	<p>27. Kada razmišljaš o načinu na koji provodiš slobodno vrijeme, zaključuješ da:</p> <p>a) ga provodim kvalitetno i korisno b) je potrebno više mogućnosti izbora c) ga provodim neekvalitetno i beskorisno d) ne uspijevam donijeti e) ostalo (navesti): _____</p>
<p>19. Misli li da igranje igara na sreću može donijeti nešto dobro?</p> <p>a) da, to je dobar način da se riješavaju novčani problemi b) da, to je dobar način zabave c) ne, igre na sreću ne donose ništa dobro jer čovjek o njima može ponati ovisan</p>		

Podjela slikovnice „Moje slobodno vrijeme“, 29. listopada 2013.

Jedna od aktivnosti unutar projekta je ponovni tisak i podjela slikovnice „Moje slobodno vrijeme“ učenicima prvoga razreda svih osnovnih škola u Virovitičko-podravskoj županiji

(prvo izdanje slikovnice bilo je u 2011. godini). To je slikovnica koja je namijenjena najmlađima; djeci predškolskog uzrasta i onima koji tek polaze

u osnovnu školu (učenicima prvoga razreda osnovne škole). Cilj je ove slikovnice proširiti dosege preventivnih aktivnosti i na rani uzrast kako bi se u afirmativnom kontekstu djeci ukazalo na važnost slobodnog vremena i njegove dobre organizacije kako ono ne bi postalo rizičnim činiteljem u kasnijem rastu i razvoju pojedinca. Stoga je slikovnica pažljivo didaktički i metodički oblikovana i primjereno ilustrirana, nakon višemjesečnih studioznih priprema, te se na primjeren način obraća najmlađima. Rezultat je višegodišnjih nastojanja kojima se u Virovitičko-podravskoj županiji, slijedom rezultata kontinuiranih istraživanja pojavnosti, slobodnom vremenu djece i mladih kao fenomenu pristupa studiozno i sustavno u širem kontekstu preventivnih aktivnosti. Slikovnicu su osmislili te vrhunski ilustrirali i grafički oblikovali

u studiju Definicija iz Zagreba prema metodičkim i didaktičkim smjernicama Stručnoga savjeta kojega čine prim. mr. sc. Miroslav dr. Venus, Siniša Brlas, prof. i mr. sc. Vesna Šerepac, dipl. ped. Članovi Stručnoga savjeta i osobno su obišli pojedine škole u Virovitičko-podravskoj županiji, a namjerno su odabrane manje škole, pa su tako u utorak, 29. listopada 2013. godine posjećene područne škole u Crncu, Velikom Rastovcu, Čeralijama, Orešcu i Rušanima kako bi se kroz radionice koje su tada održane najmlađima poručilo da tijekom svojega rasta i razvoja te u organizaciji slobodnog vremena imaju oslonac i u stručnjacima različitih profila. Pokazatelj je to kako se osobiti stručni napori u Virovitičko-podravskoj županiji usmjeravaju očuvanju zdravlja djece i mladih.

Obrada rezultata Ankete (Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u Zagrebu), od 15. listopada do 30. studenog 2013.

Anketni obrasci Ankete o ovisnostima dostavljeni su u Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u Zagrebu radi daljnje obrade koja je i dovršena do konca studenog 2013. godine.

Dopune i izmjene vodiča „Iskoristi dan u VPŽ“, do 01. studenog 2013.

Od 2007. godine u Virovitičko-podravskoj županiji provodi se projekt „Iskoristi dan“ kojemu je cilj pomoći mladima da osvijeste važnost organizacije vlastitog slobodnog vremena. Ideja koja je 2007. godine potaknuta suradnjom s Osnovnom školom Eugena Kumičića u Slatini razvila se u projekt koji traje već sedam godina, a već se petu godinu za redom provodi na cjelokupnom području Virovitičko-podravške županije. Stručnjaci Povjerenstva za suzbijanje bolesti ovisnosti Virovitičko-podravške županije (Miroslav Venus, Siniša Brlas i Vesna Šerepac) su 2009. godine pokrenuli ideju izrade vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ koji informira mlade o mogućnostima uključivanja u najrazličitije sportske, društvene, vjerske i ine sadržaje u svim gradovima i općinama Virovitičko-podravške županije županije. U kreiranju izmijenjenih i dopunjenih izdanja vodiča svake godine sudjeluju učenici osnovnih i srednjih škola čiji se prijedlozi operacionaliziraju u pojedinoj novoj verziji vodiča koji se svake godine

podijeli učenicima. Vodič 2013. godine ima peto, izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Financijsku potporu ovome vodiču prethodnih je godina pružala Virovitičko-podravska županija, a ove je godine vodič financiran sredstvima Ministarstva zdravlja iz ovoga projekta.

Oblikovanje i tisak vodiča „Iskoristi dan u VPŽ“, od 01. studenog do 01. prosinca 2013.

Prezentacija rezultata Ankete o ovisnostima, 12. prosinca 2013.

Podjela vodiča „Iskoristi dan u VPŽ“, 12. prosinca 2013.

Promocija vodiča “Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji” održana je u Mjesecu borbe protiv ovisnosti, 12. prosinca 2013. godine u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravske županije u Virovitici. Peto, izmijenjeno i dopunjeno izdanje vodiča rezultat je suradnje osnovnih i srednjih škola s područja Virovitičko-podravske županije i Povjerenstva za suzbijanje bolesti ovisnosti Virovitičko-podravske županije u okviru projekta „Prevenција rizičnih ponašanja kroz specifičnu edukaciju, psihoedukaciju i pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena“.

Profesor Siniša Brlas (voditelj projekta) održao je prezentaciju o slobodnom vremenu djece i mladih, a o projektu su govorili i prim. mr. sc Miroslav dr. Venus (ispred nakladnika i provoditelja) i mr. sc. Vesna Šerepac, dipl. ped. kao županijska koordinatorica Školskog preventivnog programa. Promociji je prisustvovala i zamjenica župana Sanja Bošnjak, univ. spec. oec. te načelnici i gradonačelnici pojedinih općina i gradova u Virovitičko-podravskoj županiji.

Izrada publikacije o rezultatima istraživanja, do 31. prosinca 2013.

Aktivnosti partnera (UKLA Slatina)

Tijekom provedbe projekta nastojalo se da aktivnosti partnera (UKLA Slatina) budu prirodni slijed njihovih redovitih aktivnosti ali da istovremeno budu dodana vrijednost ovom projektu.

Slijedi opis najvažnijih aktivnosti:

U srijedu, 06. studenog 2013. godine članovi klubova i njihovi prijatelji održali su promociju knjige pjesama svoje članice Julijane Miliwojević (Stihovi svakodnevice) u Gradskoj knjižnici i čitaonici Slatina. Sudjelovalo je 30-tak osoba. Ovakvim se aktivnostima osnažuju članovi u održavanju apstinencije što posredno djeluje zaštitno i na ostale članove

njihovih obitelji, a osobito na djecu.

U subotu, 16. studenog 2013. godine članovi klubova sudjelovali su na XV. Večerima pučke poezije u Bjelovaru. Sudjelovali su aktivno s pjesmama, radovima članova, te su izveli i jednu glazbenu točku. Ovom se aktivnosti promovira međuklupska suradnja a potiče se podrška članovima u apstinenciji te se osnažuju članovi njihovih obitelji.

U petak, 22. studenog 2013. godine stručni radnici i članovi klubova gostovali su na lokalnoj radio stanici (Radio Slatina) u radijskoj emisiji, a govorili su o radu klubova liječenih alkoholičara u Slatini. Ova je emisija poslužila kao medijska promocija zdravlja te je tada predstavljen i ovaj projekt.

U subotu, 30. studenog 2013. godine održan je jednodnevni tečaj senzibilizacije za alkoholom i drugim sredstvima izazvane poremećaje koji su česti oblici devijantnog ponašanja tijekom slobodnog vremena djece i mladih. Ovaj je tečaj bio namijenjen učenicima 6. razreda Osnovne škole "Josip Kozarac" iz Slatine. Tečaj su vodile stručne djelatnice u UKLA (liječnica Marija Turk-Kuči, psihologinja Ksenija Vujanović Juras i prvostupnica sestrinstva Višnja Kajzer). Tijekom tečaja učenici su izrađivali i literarne i likovne radove, dakle tečaj je bio interaktivne naravi, a najbolji su radovi i nagrađeni.

U subotu, 14. prosinca 2013. godine održana je promocija dviju knjiga psihologinje Ljubice Uvodić Vranić (Avantura osobne promjene 2 i 3). Promocija je održana u Gradskoj

knjižnici i čitaonici Slatina. Domaćini su bili UKLA Slatina i Gradska knjižnica i čitaonica Slatina. Prisustvovalo je oko 50-tak osoba. Na ovaj se način uspješno provodi psihoedukacija i specifična edukacija kako članova tako i šire javnosti.

Medijska promocija i praćenje

Projekt je medijski promoviran na više načina: neposrednom komunikacijom s javnošću (medijske prezentacije i sl.), sudjelovanjem u radijskim emisijama i objavljivanjem vijesti na internetskim portalima.

Prezentacijske aktivnosti navedene su u prethodnom tekstu, a slijedi popis radijskih emisija u kojima je promoviran projekt i njegove sastavnice:

- U nedjelju, 03. studenog 2013. godine profesor Siniša Brlas, psiholog u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije i voditelj projekta gostovao je u emisiji „Život je feferon“ Gradskog radija Virovitica.
- U četvrtak, 21. studenog 2013. godine profesor Siniša Brlas, psiholog u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije i voditelj projekta gostovao je u emisiji Radija Slatina.

Evaluacija procesa i ishoda

Evaluacija predavanja i radionica za učenike i nastavnike pod nazivom „Gdje se kriju opasnosti“ (održano od 01. siječnja do 30. lipnja 2013. godine)

1. Molimo Te da na skali od 1 do 5 ocjenama kao u školi ocijeniš predavanje „Gdje se kriju opasnosti“ (upiši znak „x“ ispod odgovarajuće ocjene za svaku ocjenjivanu kategoriju):

	OCJENE				
	1	2	3	4	5
Količina dobivenih informacija				4,45	
Razumljivost predavanja					4,76
Zanimljivost predavanja					4,56
Korisnost saznanja za mene					4,55

2. Ako imaš prijedlog ili primjedbu na predavanje, ovdje možeš upisati:

- pohvalni komentari (16), dodati predavanja o nikotinu i alkoholu (1), dodati više ilustracija (1)

Evaluacija projekta „Prevenција rizičnih ponašanja kroz specifičnu edukaciju, psihoedukaciju i pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena“ od strane voditelja školskih preventivnih programa (održano od 01. srpnja do 31. prosinca 2013. godine)

1. Molimo Vas da na skali od 1 do 5 ocjenama kao u školi ocijenite projekt „Prevenција rizičnih ponašanja kroz specifičnu edukaciju, psihoedukaciju i pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena“ (upišite znak „x“ ispod odgovarajuće ocjene za svaku ocjenjivanu kategoriju):

	OCJENE				
	1	2	3	4	5
Svrhovitost aktivnosti za djecu školske dobi					4,76
Vaše osobno zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu				4,38	
Vaše osobno zadovoljstvo međusobnom suradnjom					4,77
Sadržaj i organizacija projekta					4,62

2. Ako imate kakav prijedlog ili primjedbu, ovdje možete upisati:

- tako treba nastaviti (1), razvijati međusektorsku suradnju (1), odgajati mlade za slobodno vrijeme (1)

Diskusija rezultata evaluacije

Iz navedenih se pokazatelja procesne evaluacije projekta može uočiti da su dionici projekta (i učenici i voditelji školskih preventivnih programa) iznimno zadovoljni sa svim evaluiranim elementima projekta. Pokazatelji evaluacije ishoda (bolja kapacitiranost dionika važnim odgovarajućim informacijama, viši stupanj zadovoljstva provođenjem slobodnog vremena kod

djece i mladih i daljnje usporavanje trenda štetne zloupotrebe sredstava ovisnosti, osobito među djecom i mladima) mjerljivi su rezultatima provedenog istraživanja koji ukazuje na trendove u ispitivanoj populaciji. Navedeno je pokazatelj da je ovaj projekt svrhovit, dobro metodički i didaktički oblikovan i da je ostvario predviđene ciljeve.

Zaključno

Virovitičko-podravska županija među prvima je županijama koja je izradila Protokol postupanja i suradnje nadležnih tijela u slučaju saznanja o osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti. Ovaj je Protokol stoga bio osnova vrednovanja uspješnosti i učinkovitosti povezivanja i djelovanja i u ovome projektu. Ovim se projektom osnažuje prevencija ovisnosti koja podrazumijeva i uključuje aktivnosti usmjerene ranom otkrivanju i tretmanu osoba s rizikom, povremenih uzimatelja (konzumenata sredstava ovisnosti) i ovisnika. Aktivnosti usmjerene na stručno usavršavanje provoditelja/sudionika osnažile su suportivne kapacitete stručnjaka koji rade s djecom i mladima. Sve navedeno doprinos je i očuvanju mentalnog zdravlja djece i mladih.

Iskustva i primjenjiva znanja u provedbi aktivnosti sadržajem su (u tekstu navedenih) publikacija koje izrađuje Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Ove su publikacije dostupne u tiskanom i u elektronskom obliku (na web stranici) te se stoga mogu koristiti u sličnim aktivnostima. Ovaj je projekt osnažio partnerstvo i ranije ustrojenu suradnju u smjeru očuvanja zdravlja i sprječavanje bolesti u skupinama ugroženih pojedinaca i njihovih obitelji te psihosocijalne pomoći obiteljima pojedinaca koji su u riziku. Osobito je važna dimenzija projekta kojoj je cilj rana identifikacija i intervencija sa svrhom zaštite zdravlja osoba koje eksperimentiraju s drogama i/ili koje pokazuju druge rizične oblike ponašanja jer je ova rana identifikacija osnova za dugoročne preventivne postupke.

Projekt

„Prevenција rizičnih ponašanja kroz
specifičnu edukaciju, psihoedukaciju
i pomoć mladima u organizaciji
slobodnog vremena“

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Ministarstvo zdravlja
Republike Hrvatske